

Resolució de l'expedient AO-00016/2016 relativa a la informació apareguda als mitjans de comunicació en relació amb abusos soferts per alumnes d'un professor d'un centre educatiu de Barcelona

1. Antecedents

El Síndic ha tingut coneixement, a través dels mitjans de comunicació, que l'any 2011 el pare d'un alumne va comunicar a la direcció del centre educatiu concertat de Barcelona on estava escolaritzat el seu fill que aquest havia patit una situació de presumpte abús sexual per part d'un professor de l'escola.

Segons la informació apareguda, coincidint amb la revelació dels fets el docent va deixar de formar part de la plantilla del centre educatiu, i el vicari provincial dels Germans Maristes va denunciar els fets a la Fiscalia Provincial de Barcelona.

El citat professor no va arribar a ser jutjat en relació amb els fets, i segons informació apareguda als mitjans de comunicació ha seguit desenvolupant activitats professionals relacionades amb la infància, com a mínim en l'àmbit del lleure, fins recentment (estiu 2015).

Aquest any 2016 el pare d'un altre alumne, ara major d'edat, denuncia fets similars del mateix professor mentre hi va estar escolaritzat. Aquests fets havien estat revelats pel seu fill el desembre de 2013 i posats en coneixement del centre, que va informar que el professor ja no formava part de la plantilla del centre arran de la denúncia de 2011 per fets similars.

A banda de la presentació de la denúncia, aquest pare emprèn un seguit d'actuacions per cercar altres possibles afectats. Arran d'això es produeix la revelació d'altres alumnes del centre que també relaten presumptes abusos d'aquest docent, així com denúncies referides a altres professors del centre per fets similars, que en aquest moment són objecte d'investigació en l'àmbit policial i judicial.

Atès que el marc normatiu vigent reconeix als infants i adolescents el dret a ser protegits de qualsevol forma de violència i l'obligació d'intervenció dels poders públics per prevenir aquestes situacions, detectar-les i donar atenció especialitzada a les víctimes, en data 5 de febrer de 2016 el Síndic acorda l'obertura d'una actuació d'ofici per conèixer si s'ha produït un mal funcionament de les administracions públiques en aquest cas.

En el marc d'aquesta actuació, el Síndic sol·licita informació a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies), a la Direcció General d'Atenció a la Família i la Comunitat Educativa (Departament d'Ensenyament), a la Direcció General de la Policia (Departament d'Interior), i a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

2. Marc normatiu

La Convenció de Nacions Unides sobre els drets de l'Infant estableix en l'article 19 el deure dels estats de prendre totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per a protegir l'infant contra totes les formes de violència inclosos els abusos sexuals mentre està sota la tutela dels seus pares o de qualsevol altra persona.

Aquesta protecció es preveu que ha d'incloure programes per donar suport a l'infant i per "prevenir, detectar, informar, derivar, investigar, tractar i seguir els casos de maltractaments", a més de les actuacions judicials, si fossin necessàries (article 19.2).

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, també reconeix el dret de qualsevol infant o adolescent a ser protegit de qualsevol forma de maltractament, que inclou l'abús sexual, i estableix el deure dels poders públics de desenvolupar actuacions per prevenir el maltractament.

Amb aquest objectiu, la Llei 14/2010 obliga l'Administració de la Generalitat a elaborar plans de col·laboració que garanteixin l'ordenació de les seves actuacions en la prevenció, l'assistència i la persecució del maltractament a infants i adolescents.

Aquesta col·laboració es preveu que ha d'implicar les administracions sanitàries i educatives, l'Administració de justícia, les forces i cossos de seguretat i els serveis socials i per desenvolupar-la es preveu que el departament competent en infància i adolescència ha de promoure l'establiment de protocols que assegurin una actuació integral dels diferents serveis, departaments o administracions implicats en la prevenció i detecció dels maltractaments a infants i adolescents (article 83).

El setembre de 2006, amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, es signa el Protocol Marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors, amb l'objectiu d'assegurar una coordinació eficaç entre les diferents institucions implicades i afavorir, sense minva de les garanties processals, la repetició de diligències que puguin afectar la situació emocional dels infants víctimes.

Impulsat pel Síndic de Greuges, aquest protocol marc va ser signat per les conselleries de Benestar i Família, Salut, Educació i Universitats, Interior, Justícia, Delegació del Govern de l'Estat a Catalunya, Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i Presidència del Tribunal Superior de Catalunya.

El text del document detalla quina ha de ser l'actuació dels diferents agents que poden intervenir en les situacions de sospita i certesa de maltractament, la qual es descriu en apartats posteriors d'aquesta resolució, estableix principis i criteris que han de respectar els professionals i institucions i conté un apartat final de recomanacions i propostes adreçats als signants.

L'octubre de 2006 el Departament de Acció Social i Ciutadania i el Departament de Salut signen el Protocol d'actuació clínicoassistencial de maltractaments aguts a la infància, que estableix el procediment que cal seguir en cas de sospita fonamentada o de certesa de maltractament, així com el sistema de notificació d'un maltractament infantil a la Direcció

General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), mitjançant el Registre Unificat de Maltractaments Infantils (RUMI).

Sis anys després, el juny de 2012 els departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament signen el protocol de detecció, notificació derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescents en l'àmbit educatiu. Aquest protocol estableix mecanismes de derivació i coordinació entre l'àmbit educatiu i el de protecció d'infants i adolescents, per garantir una protecció efectiva davant les situacions de maltractament que inclou tant la prevenció com la detecció i intervenció quan aquest s'ha produït.

3. Anàlisi de l'actuació de les diferents administracions i serveis

3.1. El centre educatiu

Segons la informació obtinguda després que la família de l'alumne posa els fets en coneixement del centre educatiu el docent deixa de formar part de la plantilla, i el vicari Provincial dels Germans Maristes formalitza denúncia davant la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Amb tot i això els fets no són posats en coneixement de la Direcció General d'Atenció a la Infància (DGAIA) ni del Departament d'Ensenyament.

En relació amb la manca de comunicació a la DGAIA, cal assenyalar que el Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors de 2006 (en endavant Protocol marc) estableix que tant en els supòsits de sospita com de certesa d'abús o maltractament el centre ho ha de comunicar a la DGAIA, que el protocol defineix com "institució central dels circuits de relacions institucionals", de la qual "depèn en bona mesura l'eficàcia en els processos de detecció i diagnòstic i l'encert de les mesures protectores que cal adoptar en cas necessari".

L'obligació de comunicació del centre educatiu a DGAIA es recull també dins el protocol bilateral signat entre els Departaments d'Ensenyament i Benestar Social, a través de la UDEPMI o el servei Infància Respon, per tal de que coordinin les actuacions pertinents, i si s'escau, activin a l'equip especialitzat (EAIA o EVAMI) i s'adoptin les actuacions protectores adients.

Cal assenyalar que aquest protocol incorpora un annex amb indicadors de maltractament desglossats per facilitar la tasca de detecció dels professionals. Dins l'apartat A6 "L'infant pot estar patint actualment abusos sexuals" s'inclou el supòsit en què l'infant "Explica que està patint abusos sexuals per part d'algú del seu entorn".

En conseqüència, el centre educatiu incompleix les previsions tant del Protocol marc de 2006 com del protocol bilateral de 2012 de comunicar els fets a la DGAIA.

D'altra banda, segons la informació que facilita el Departament d'Ensenyament, el centre tampoc comunica l'existència de la denúncia de 2011 a l'administració educativa, ni posteriorment el 2013 amb la nova comunicació referida a un nou afectat pel mateix docent que l'any 2011.

El protocol bilateral atribueix el deure de comunicació de les situacions de sospita i certesa de maltractament i abús a alumnes a la DGAIA i a la Fiscalia.

Amb tot i això, resulta inadmissible el fet que un centre amb concert educatiu, sotmès a les obligacions que estableix no només el concert sinó el conjunt de normes que regeixen el servei d'educació de Catalunya, no informés el Departament d'Ensenyament d'un fet d'aquesta gravetat.

Cal recordar que el Departament d'Ensenyament exerceix la supervisió del sistema educatiu i del funcionament dels centres, supervisió que inclou el deure de vetllar pel compliment de la normativa i els drets dels membres de la comunitat educativa, inclosos els alumnes, per mitjà de la Inspecció educativa.

D'altra banda, el centre no informa les famílies dels fets ni del motiu pel qual el docent deixa de formar part de la plantilla. La comunicació a la família es troba inclosa de forma expressa en el protocol marc de 2006.

En aquest sentit, encara més enllà del compliment dels protocols de maltractaments, la comunitat escolar i molt especialment les famílies tenien dret a haver estat informades de l'actuació d'un docent que podia afectar també la integritat dels seus fills.

El marc normatiu vigent fa menció del dret i deure de les famílies de participar en el procés educatiu dels seus fills i preveu que l'acció tutorial té per finalitat contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal i social dels alumnes en els aspectes intel·lectual, emocional, ètic i moral, d'acord amb la seva edat, i en comporta el seguiment individual i col·lectiu per part de tot els mestres (article 12 del Decret 119/2015, de 23 de juny).

La informació recollida posa de manifest que el centre educatiu a banda de la denúncia pel fet individual presentada l'any 2011 no va dur a terme cap actuació per conèixer si hi havia altres alumnes que poguessin haver estat afectats per aquesta situació, malgrat que es tractava d'un professor que havia treballat molts anys al centre.

La manca de comunicació a DGAIA i al Departament d'Ensenyament va impedir que tampoc des d'aquestes administracions es pogués dur a terme cap tipus d'actuació per detectar l'existència d'altres situacions d'abús que afectessin alumnes del centre.

Es va vulnerar així, també, el dret dels infants a ser escoltats, i el dret a rebre assistència i maltractament d'aquells que han estat víctima de maltractament.

Des d'aquesta perspectiva, **el centre no va actuar seguint el principi d'interès superior de l'infant que ha de regir l'actuació de les institucions públiques i privades en les decisions que afecten infants i adolescents.** En l'àmbit educatiu, el director o directora del centre té el deure d'exercir d'òrgan competent per a la defensa d'aquest interès (article 150 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació).

3.2.El Departament d'Ensenyament

De la informació obtinguda es desprèn que en el seu moment el Departament d'Ensenyament no va ser informat dels fets pel centre educatiu ni per cap altre dels agents signataris del Protocol marc d'abusos de 2006.

El Departament d'Ensenyament informa en síntesi que:

- S'ha obert expedient administratiu i s'ha demanat al centre diferents informacions.
- A la vista dels fets que es consideri provats en seu penal el departament prendrà les mesures oportunes en funció de les responsabilitats que es puguin derivar.
- En les normes d'organització i funcionament dels centres s'ofereixen uns protocols, entre ells el d'abusos a menors.
- El centre quan va tenir coneixement dels fets tenia l'obligació de comunicar-ho a Fiscalia i prendre les mesures cautelars pertinents fins que no hi hagués resolució judicial.
- Tan bon punt s'ha tingut coneixement dels fets, s'ha posat a disposició de les famílies i el centre la unitat especialitzada de suport per tal d'acompanyar el difícil tràngol i enorme patiment que estan vivint alguns alumnes i la comunitat escolar del centre.

El Departament d'Ensenyament va ser una de les administracions signants del Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors de 2006.

El citat protocol remarca la importància de l'escola en relació amb la detecció i prevenció del maltractament i, en aquest sentit, assenyala que “La importància d'aquest àmbit es fa palesa en el fet que tota la població infantil entre els 3 i els 16 anys està escolaritzada. D'aquesta manera, l'escola esdevé una institució clau en la prevenció i detecció de possibles situacions de maltractament infantil. És important, doncs, que totes les persones que formen part de la institució escolar, incloent els professionals del primer cicle d'educació infantil, coneguin les formes de detecció dels maltractaments, així com els canals de denúncia”.

El protocol marc de 2006 conté un apartat de Recomanacions i propostes, dins les quals destaquen:

- Totes les institucions implicades han d'impulsar la formació especialitzada dels professionals que intervenen amb menors. Aquests professionals haurien de tenir experiència i formació especialitzada acreditades.
- Els òrgans competents de l'Administració han de facilitar els mitjans oportuns per facilitar el compliment de les recomanacions i l'eficàcia del protocol.

Així mateix, el Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya estableix a l'article 11 que “l'alumnat té dret que els centres educatius guardin reserva sobre tota la informació de què disposin, relativa a les seves circumstàncies personals i familiars, sens perjudici de satisfer

les necessitats d'informació de l'administració educativa i els seus serveis, de conformitat amb l'ordenament jurídic, i de l'obligació de comunicar a l'autoritat competent totes aquelles circumstàncies que puguin implicar maltractaments per a l'alumnat o qualsevol altre incompliment dels deures establerts per les lleis de protecció del/ de la menor”.

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència consolida la rellevància de l'escola per prevenir i detectar les situacions de maltractament i estableix, en l'article 90, que les administracions públiques han d'impulsar els desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i eradicar el maltractament a infants i adolescents, els comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

El protocol d'actuació entre els departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament, de detecció, notificació derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescents en l'àmbit educatiu, de juny de 2012, estableix entre els seus objectius:

- a) Detectar les situacions de maltractament dels infants i adolescents
- b) Assegurar l'exercici de les funcions d'assistència i de protecció immediata dels infants i adolescents
- c) Garantir la comunicació i notificació dels supòsits de sospita o certesa de maltractaments, ja siguin greus, moderats o lleus
- d) Possibilitar l'activació dels recursos per a la protecció dels infants i els adolescents o, en el seu cas la derivació als diferents serveis per a l'estudi i seguiment de la situació de l'infant o adolescent.
- e) Millorar la derivació i coordinació entre les diferents institucions que estan implicades en el circuit davant un procés de maltractament (centre educatiu, EAP, Serveis socials, serveis de salut, cossos de seguretat, equips tècnics, DGAIA).
- f) Garantir l'efectivitat del dret dels infants i adolescents de rebre l'atenció o la protecció que requereixin en cada cas.
- g) Prevenir les situacions de maltractaments dels infants i adolescents.

L'àmbit d'aplicació d'aquest protocol s'estableix, pel que fa a l'àmbit educatiu, en relació a "tots els centres on assisteixen infants i adolescents fins els 18 anys.

- Centres i serveis que tenen cura d'infants de menys de sis anys.
- Centres d'educació primària i d'educació secundària i formació professional".

Els fets suposadament esdevinguts en un centre educatiu de Barcelona que motiven la present resolució s'encabeixen amb tota claredat dins l'àmbit d'aplicació del Protocol marc d'abusos i maltractaments greus a menors de 2006 i dins el protocol bilateral signat entre els Departament d'Ensenyament i el Departament de Benestar Social i Família l'any 2012.

L'àmbit d'aplicació d'aquests protocols s'estén a la totalitat de centres educatius on assisteixen infants i adolescents fins a divuit anys, sense cap mena d'exclusió en funció de la titularitat del centre o la seva dependència.

Els fets suposadament esdevinguts s'encabeixen també dins el tipus de maltractament al qual es refereixen aquests protocols, l'abús sexuals, que recull tant el protocol marc de 2006 com el bilateral de 2012.

Tanmateix, es constata un clar incompliment de les previsions dels protocols de maltractaments. D'una banda, ja s'ha assenyalat que el centre educatiu no comunica els fets a la DGAIA, ni al Departament d'Ensenyament, i en general no duu a terme cap actuació addicional, més enllà de la denúncia del cas concret, per detectar altres situacions d'abús produïdes al centre.

Més enllà del centre **també es constata però l'incompliment del Departament d'Ensenyament del deure de fer complir en tots els centres educatius els protocols que va signar els anys 2006 i 2012 per prevenir, detectar i intervenir en les situacions de maltractaments.**

La signatura d'aquests protocols comporta l'assumpció d'un deure específic del Departament d'Ensenyament de garantir el seu compliment, mitjançant una difusió adequada, la formació dels professionals, i l'establiment de l'obligatorietat de la seva aplicació per part dels centres.

En aquest sentit, encara que tots els professionals que treballen amb infants i adolescents tenen el deure de comunicar les situacions de risc i de maltractament que observin, la major part de la població infantil i adolescent entre 0 i 16 anys està escolaritzada i és a l'escola on passen una part important del dia i on poden ser observats per detectar qualsevol situació de vulneració de drets, encara més si aquesta vulneració prové del mateix entorn educatiu.

Des d'aquesta perspectiva el Departament d'Ensenyament hauria d'haver assegurat la difusió i el compliment en tots els centres dels protocols signats amb el departament competent en matèria d'infància, amb l'objectiu de garantir el dret que infants i adolescents puguin rebre l'atenció o la protecció que requereixin en cada cas.

Certament, **els “Documents d'organització i funcionament de centres docents” que aprova anualment el Departament d'Ensenyament mitjançant resolució fan esment del protocol bilateral de 2012, però aquesta mesura no resulta suficient, com tampoc l'oferiment de formació als docents, per garantir el seu coneixement i l'obligatorietat d'aplicació a tots els centres, si no va acompanyada d'una difusió adequada, de directrius vinculants i d'un capteniment institucional de compromís amb el seu compliment i amb el paper de l'escola en la prevenció i protecció davant els maltractaments infantils.**

En aquest sentit, tal com assenyalava el protocol bilateral de 2012 “La missió principal del mestre o professor no és provar l'existència i evidència del maltractament en un o adolescent. El professor no és un investigador; altres professionals més especialitzats en aquests temes seran els encarregats de comprovar efectivament i confirmar l'existència de maltractament, les seves característiques concretes, i el tipus d'actuació o derivació que cal fer”.

Tanmateix és necessari establir canals d'escolta a l'abast dels infants i adolescents, i que els docents puguin reconèixer senyals o indicadors de maltractament i puguin fer les comunicacions necessàries perquè siguin investigats i es pugui prestar si escau protecció i assistència als infants.

3.3. El Departament d'Interior

La informació que facilita al Síndic el Departament d'Interior és la següent:

Les úniques denúncies que consten a la Policia-Mossos d'Esquadra són les que fan referència als fets del mes de desembre de 2015, i febrer de 2016.

En data 28 de setembre de 2011, el Jutjat d'Instrucció número 9 de Barcelona va emetre un requeriment per tal que es comprovés una denúncia per abús sexual que havia entrat a la Fiscalia Provincial de Barcelona, secció menors, interposada per un representant del centre Maristes perquè el pare d'un menor, li va manifestar que el seu fill menor d'edat havia estat agredit sexualment per un professor del centre.

Mitjançant ofici de data 10 de novembre de 2011, el cap d'UI de l'ABP Les Corts informa al Jutjat d'Instrucció número 9 de Barcelona de les gestions realitzades; el resum és el següent:

- Es van posar en contacte amb el llavors director del centre educatiu, i aquest es va negar a donar cap dada sobre els fets.
- Es van posar en contacte amb el pare del menor qui va manifestar a la PGME que no volia tirar endavant la denúncia perquè podria perjudicar el seu fill menor d'edat.
- Tota aquesta informació queda recollida a l'ofici.

El Departament d'Interior també va ser un dels departaments signants del Protocol marc de 2006. En concret, en relació amb aquest departament s'estableix que si arriba als cossos policials la sol·licitud d'investigació per part d'un òrgan judicial s'haurà de portar a terme la investigació policial o judicial que es coordinarà amb les altres instàncies, i limitar les actuacions amb el menor a les que siguin estrictament necessàries. S'afegeix que en tots els casos se seguiran les instruccions concretes donades per l'autoritat judicial o fiscal.

En els casos que la policia sigui la primera instància per denunciar un afer d'abusos sexuals i altres maltractaments aquesta institució garantirà "quan sigui necessari" la comunicació a DGAIA.

En aquest cas la Policia va actuar amb funcions de policia judicial i per tant va intervenir supeditada orgànicament i funcionalment a les decisions de l'òrgan judicial que dirigia la investigació.

Amb tot i això la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència preveu que la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha de prestar atenció específica als infants i adolescents víctimes de qualsevol forma de maltractament i ha de disposar de la formació i la capacitació adequades en aquesta matèria, si s'escau, mitjançant unitats especialitzades.

D'altra banda, el protocol marc de 2006 estableix entre els seus principis generals d'actuació l'actuació en garantia de l'interès de l'infant, la intervenció coordinada i seguint pautes compartides i l'especial atenció als processos de detecció i comunicació de les situacions d'abús sexual o maltractament.

A la llum d'aquests principis, i **tenint atribuït l'encàrrec legal de protegir les persones, no resulta admissible que la Policia-Mossos d'Esquadra no dugués a terme actuacions per esbrinar si hi havia altres alumnes que havien estat víctima del docent denunciat i que, amb aquest objectiu, no es comunicés els fets a la DGAIA ni s'activés els mecanismes del Protocol marc de 2006.**

3.4 La Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

La Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va ser una altra de les institucions signants del Protocol Marc de 2006.

En relació amb la Fiscalia el citat protocol estableix que:

En cas de sospita, la Fiscalia té la facultat d'investigar els fets que li han estat denunciats directament abans de presentar la denúncia corresponent davant del jutjat o acordar l'arxivament de les diligències si no s'aprecia l'existència de delictes o falta.

En cas de certesa d'abús o maltractament. La Fiscalia té l'obligació de posar en coneixement del jutjat competent l'existència de qualsevol situació de possible maltractament o abús sexual. En funció de la urgència del cas, pot sol·licitar al jutge instructor les mesures que consideri necessàries pel que fa a la guarda del menor, sens perjudici de posar de forma immediata el cas en coneixement de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència perquè adopti la resolució que consideri convenient per al menor.

En el cas que ens ocupa la Fiscalia Provincial va rebre denúncia dels fets presentada pel centre educatiu i va presentar denúncia d'aquests davant el Jutjat d'Instrucció. L'actuació de la Fiscalia en aquest cas s'emmarca als supòsits prevists al Protocol marc de 2006 en les situacions de certesa d'abús o maltractament.

Amb tot i això, tant el protocol com el marc normatiu vigent preveuen que la Fiscalia té la facultat d'investigar aquells fets que li han estat denunciats directament abans de presentar la denúncia corresponent davant del jutjat. En aquest sentit la llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal, preveu que el fiscal pot rebre denúncies i enviar-les a l'autoritat judicial o decretar l'arxiu. Per a l'aclariment dels fets denunciats pot dur a terme o ordenar les diligències que preveu la Llei d'Enjudiciament Criminal, que no poden comportar l'adopció de mesures cautelars o limitatives de drets.

No es té constància però que la Fiscalia, en el marc de la investigació dels fets, actués per determinar si hi havia altres alumnes del centre afectats per la denúncia d'abús.

Tampoc consta que la Fiscalia presentés recurs contra la decisió judicial d'arxivament de la denúncia que havia presentat, ni que comunicés els fets a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència en aplicació del Protocol marc de 2006.

3.5. El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

La Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, estableix que els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per a protegir els infants i adolescents de qualsevol forma de violència (article 81) i han de prendre les mesures necessàries per promoure la recuperació física i psicològica d'aquells que n'han estat víctima (article 82).

Aquesta llei atribueix al departament competent en matèria d'infància i adolescència el deure d'establir protocols que assegurin una actuació integral dels diferents serveis, departaments o administracions implicats en la prevenció i la detecció dels maltractaments a infants o adolescents, i aquests protocols han de ser aprovats mitjançant un acord del Govern (article 83).

El Protocol marc de 2006 ja hem assenyalat que atribuïa un paper molt rellevant a aquest departament i, en concret, a la Direcció General d'Atenció a la Infància, als quals atorga una funció de coordinació institucional que també recull la Llei 14/2010.

En el cas que es planteja la Direcció General d'Atenció a la Infància informa no haver constància de comunicacions ni trucades relacionades amb els fets al servei Infància Respon.

Tanmateix, aquesta direcció general i el departament competent en matèria d'infància tenen una responsabilitat que va més enllà de la rebuda de comunicacions de situacions de maltractament i que fa referència al lideratge en l'adopció de mesures per a la protecció dels infants de les situacions de violència.

La prevenció contra el maltractament, la seva detecció, la coordinació de les administracions i l'atenció adequada als infants víctima afecta diferents departaments i ha de constituir una política de tot el Govern.

Però correspon al Departament competent en matèria d'infància de liderar aquestes actuacions i coordinar els diferents departaments i institucions perquè el dret d'infants i adolescents a ser protegits de situacions de violència es pugui fer efectiu. Aquest encàrrec depassa l'àmbit estricte d'una direcció general i hauria de ser assumit de forma transversal, amb el lideratge del Departament competent en matèria d'infància. departament.

La llei 14/2010 reconeix el dret dels infants a ser protegits contra totes les formes de violència i estableix el deure dels poders públics d'adoptar mesures per prevenir-lo i per intervenir quan es produeixi. D'ençà de la seva aprovació s'ha anat adoptant mesures com la creació del Registre de maltractaments, i la creació d'unitats i serveis per a la intervenció davant aquestes situacions.

Però anàlisi de l'actuació de les diferents institucions que han intervingut en aquest cas concret posa de manifest la manca de coneixement i d'aplicació dels protocols de maltractament infantil i l'existència encara de greus dèficits relacionats amb la formació dels professionals que treballen amb infants i adolescents.

La signatura de protocols de maltractament no pot complir els objectius del seu establiment si no s'acompanya d'una dotació de recursos adequada per a la seva difusió i per a la formació dels professionals, i d'un seguiment acurat de la seva aplicació per part dels diferents agents i els departaments.

En aquest sentit, **correspon al departament competent en matèria d'infància dur a terme les actuacions de supervisió global del seu compliment per part de les diferents administracions, la seva difusió i la formació dels professionals dels diferents àmbits.**

4. Recomanacions del Síndic

En relació amb el centre educatiu Maristes el Síndic demana al Departament d'Ensenyament:

1. Revisar l'actuació del centre docent i la seva actuació en relació als fets i adoptar les mesures que preveu el marc normatiu.
2. Adoptar mesures per esbrinar si hi ha altres alumnes o ex alumnes afectats i oferir-los assessorament i assistència.

Amb caràcter general, el Síndic demana al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i al Departament d'Ensenyament:

1. Impulsar l'adopció de mesures de caire transversal entre els diversos departaments per garantir l'aplicació del Protocol Marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors, de 2006, mitjançant una difusió adequada i formació dels professionals i dels mateixos infants. La tasca d'impuls hauria de ser liderada pel departament competent en matèria d'infància.
2. Desenvolupar la creació d'un servei d'atenció especialitzada adreçat a infants i adolescents víctimes d'haver patit abús sexual que vetlli per la prevenció i detecció activa dels abusos sexuals dels menors, en els termes que estableix la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (article 93).
3. Garantir el coneixement i aplicació del Protocol marc de 2006 i del Protocol bilateral de maltractaments de 2012 a tots els centres educatius i implicar la Inspecció educativa en la seva observació.
4. Garantir la formació als professionals de l'àmbit educatiu, mitjançant l'establiment d'un professional de referència a cada centre que tingui formació específica en drets dels infants, indicadors de risc i protecció davant els maltractaments.
5. Establir mecanismes d'escolta als alumnes dins els centres educatius i facilitar-los informació sobre els mecanismes existents per adreçar-se a la DGAIA, a la Fiscalia i al Síndic.
6. Oferir formació específica a l'alumnat de prevenció de l'abús sexual i de tracte inadequat.

Rafael Ribó
Síndic

Barcelona, 16 de febrer de 2016